

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

КРЕМЕНЕЦЬ - 2026

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

**Актуальні проблеми технологічної та
професійної освіти
збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
28 травня 2026 р.**

Кременець - 2026

Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти : збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції / за ред. М. С. Курача, І. В. Цісарук. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2026. 294 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (протокол № 11 від 12 червня 2026 р.)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бенера Валентина Єфремівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Абрамова Оксана Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

Збірник містить тези доповідей учасників IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти». У поданих матеріалах висвітлено широке коло актуальних проблем, зокрема: теоретико-методологічні аспекти підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти в закладах вищої освіти; компетентнісний підхід у технологічній та професійній освіті; інноваційні технології у технологічній та професійній освіті; особливості організації освітнього процесу у закладах освіти в умовах Нової української школи; використання цифрових технологій і штучного інтелекту в освітньому процесі.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, науковим співробітникам, аспірантам, докторантам, здобувачам вищої освіти.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за відсутність плагіату, фальсифікації та фабрикації даних, а також достовірність фактів і посилань, грамотність і науковий зміст несуть автори тез.

© ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка

©Автори публікацій, 2026

ЗМІСТ

Андрощук І.П. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	8
Андрощук І.В. ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ.....	13
Байкул Є. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ STEM-ПІДХОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНОЛОГІЙ У ГІМНАЗІЇ: ДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	16
Баюра Д. В., Шумік М. С. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДО УРОКІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	19
Безверхній І.В. ДИДАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРИ РОЗВИТКУ КОНСТРУКТОРСЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ.....	24
Білітюк В.В., Клюд О.В. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	27
Білітюк В.В., Сівак В.М. ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	33
Білоус В.Р. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ З ТЕХНОЛОГІЙ: ВІД АДАПТИВНОГО НАВЧАННЯ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОГО УСПІХУ УЧНЯ.....	36
Ващук Б.В. ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	40
Вдовенко І. С. ПЕДАГОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	43
Вітрук О.А., Костюк О.А. УРОК ТЕХНОЛОГІЙ ЯК АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ (ООП).....	49
Вітрук Р.О. ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЦИФРОВИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	53
Віштак Є.С. РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ 7–9 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МОДУЛЯ «ПРОЄКТУВАННЯ»: ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ.....	57

Вознюк О.О. РОЗВИТОК «SOFT SKILLS» У СТАРШОКЛАСНИКІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	60
Вознюк С.В., Порученко Н.О. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬОГО ПРОЄКТУВАННЯ ВИРОБІВ НА УРОКАХ ТА В ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	64
Гайда В. Я. КРИТЕРІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ STEM-ОСВІТИ.....	67
Гарматюк Р.Т., Данилевич А.А. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЬ УЧНІВ.....	73
Герасименко О.А. САКРАЛЬНІ ТА УЖИТКОВІ АСПЕКТИ РІЗЬБЛЕННЯ ПО ДЕРЕВУ В СТРУКТУРІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ВІД АРХАЇКИ ДО СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ.....	76
Гесик А.Р. ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	84
Горпинюк М.М. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ДИЗАЙН-ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	88
Джевага Г.В. ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА СТВОРЕННЯ СТАРТАПІВ	92
Дубова Н.В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ФАХОВИХ ЗНАНЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА КУЛІНАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	95
Ємець О.П. ПРО ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ МАЙСТЕРЕНЬ.....	99
Заворотинський А. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВ.....	104
Катинська Л.Л. ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ: ЯК ЕФЕКТИВНО ПОЄДНУВАТИ РІЗНІ ОСВІТНІ ГАЛУЗІ В ОДНОМУ ПРОЄКТІ.....	107

Кашуба В. В. ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ STEM-ОСВІТИ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НУШ.....	110
Кашуба С. В. ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ІНСТРУМЕНТІВ У СИСТЕМУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД.....	113
Колодежний М. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ВЧИТЕЛЯ НУШ: АВТОМАТИЗАЦІЯ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ.....	118
Лепкий Р. Б. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ФАХІВЦІВ З БІРЖОВИХ ОПЕРАЦІЙ.....	120
Курач М. С., Плисюк Л. О. ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИЗАЙН-ДІЯЛЬНОСТІ У РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ.....	123
Кушнарєва Н.М. РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ».....	128
Лопошук В. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ 3D- МОДЕЛЮВАННЯ ТА ДРУКУ.....	131
Мечнік Л.С. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ВІД КЛАСИЧНОГО АНАЛІЗУ ДО КРЕАТИВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	133
Міщенко О.В., Медун А.Б. ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ВИГОТОВЛЕННЯ ТВОРУ В ТЕХНІЦІ ТЕКСТИЛЬНОЇ АПЛІКАЦІЇ.....	136
Мороз О. О. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ДИЗАЙН- МИСЛЕННЯ В ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ.....	139
Мохер В. Ю., Цина А. Ю. ІННОВАЦІЙНО-ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ У STEM-ОСВІТІ.....	141
Нагорна О. В., Нагорний К. О. ІШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	145

Надворський О.В., Шумік М.С.	
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УРОКІВ ТЕХНОЛОГІЙ В НУШ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДИК ДО ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	148
Назаров А.М.	
ЕЛЕКТРОННІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ТА ПЛАТФОРМИ: ЯК ОБРАТИ ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ.....	152
Неміров Д. В.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДІАГНОСТУВАННЯ АВТОМОБІЛІВ.....	155
Новосад В.В.	
МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА ЕТАПІ ПРОЄКТУВАННЯ ВИРОБІВ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ТЕХНОЛОГІЙ.....	159
Норенко Л.М.	
ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОСЛІДІВ НА ВИЯВЛЕННЯ РІЗНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ОБРОБЛЮВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ.....	163
Олексюк М.П.	
РОЛЬ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗЗСО.....	166
Омельчук О.В.	
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ВЧИТЕЛЯМИ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	170
Оршанський Л. В.	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	174
Побережець Є. О.	
РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ.....	179
Погранична В. В.	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	182
Резніченко З. В.	
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ШІ-АСИСТЕНТИ В ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ ТЕХНОЛОГІЙ.....	186
Романюк І. С., Якубовський Р.С.	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОЄКТУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ НА ЗАНЯТТЯХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗЗСО.....	190
Романюк К.П.	
ТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ ЯК	

ІННОВАЦІЙНИЙ РЕСУРС У СУЧАСНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ.....	194
Рябець С.І., Прокопчук А.І.	
МАТЕРІАЛИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЇХ ОБРОБКИ В СУЧАСНІЙ ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ: ВІД ЗАДУМУ ДО ВТІЛЕННЯ.....	197
Савчук О.П.	
РОЛЬ ІІІ У ВИКЛАДАННІ БЕЗПЕКОВИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ.....	202
Салюк І.І.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	206
Самборська О. В.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНФОРМАТИКИ ЗАСОБАМИ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ.....	210
Сафанюк М.В.	
ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВКИ У ФОРМУВАННІ ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	213
Стогній І.Ю.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ 5–6 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ.....	216
Стрілецький В. Р.	
ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ.....	219
Теодорович О.І.	
ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ПРОЄКТУВАННЯ І ВИГОТОВЛЕННЯ ТВОРЧОГО ВИРОБУ З ДЕРЕВИНИ.....	225
Тимошук А.П., Ільчук А.Л.	
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УЧНІВ МЕХАНІЧНОЇ ОБРОБКИ ДЕРЕВИНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ З ТЕХНОЛОГІЙ.....	228
Ткачук Д.В.	
ВИКОРИСТАННЯ ІІІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ І ПРОЄКТНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	231
Трачук О. П., Писаренко С. В.	
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УЧНІВ ВИГОТОВЛЕННЮ ДЕКОРАТИВНИХ ВИРОБІВ ІЗ ДЕРЕВНИХ МАТЕРІАЛІВ У ПРОЦЕСІ ПРОЄКТНО- ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	235
Філік О.П, Гармаш Л. А.	
МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИШИВКИ.....	238
Фурман О. А., Литвиненко Д. Ф.	
ІСТОРІЯ ІНФОРМАТИКИ ЯК СКЛАДНИК ЗМІСТУ ШКІЛЬНОЇ ІТ- ОСВІТИ.....	242

Хоменко Л. Г. STEM-ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	247
Цаль-Цалько Р. Й. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ПРОГРАМУВАННЯ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ.....	251
Цісарук В.Ю. STEM-ПРОЄКТИ ІЗ ПРАКТИКУМІВ З ДЕРЕВООБРОБКИ: ВІД ІДЕЇ ДО ЦИФРОВОГО ДИЗАЙНУ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ.....	254
Цісарук І. В. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕПОХУ ГЕНЕРАТИВНОГО ШІ: ВИКЛИКИ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ І ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	259
Цьось В. А. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ФРЕЗЕРНИХ ВЕРСТАТІВ З ЧИСЛОВИМ ПРОГРАМНИМ КЕРУВАННЯМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	263
Чистякова Л.О. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ МІЖШКІЛЬНИХ РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ.....	265
Шабага С.Б., Корчаківський О.Ю., Штогун В.І. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ.....	269
Шабага С.Б., Панчук І.М., Хоптівський Р.А. МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ.....	273
Шимкова І. В., Цвілик С. Д. АПСАЙКЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	277
Шовкова-Альохіна А. О. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗАНЯТТЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА АРТ-ПРАКТИКИ» ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.....	282
Шумік М. С. ПРАКТИКООРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	287
Шурин О.І. ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ ВИКОНАННІ ПРОЄКТНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	290

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вертіпорох Д.Я., Онищенко С.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективності викладання дисциплін циклу машинознавства. *Проблеми трудової та професійної підготовки у контексті національної стратегії розвитку освіти України: матер. Всеукр. наук.-практ. конф.* Слов'янськ: ДДПУ, 2015. С. 104–105.
2. Онищенко С.В. Педагогічні умови формування конструкторсько-технологічної компетентності. *Науково-дослідницька робота в системі підготовки фахівців-педагогів у природній, технологічній та економічній галузях: матер. V Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю.* Бердянськ: БДПУ, 2015. С. 106–108.
3. Онищенко С.В. Стан та перспективи розвитку ІКТ-компетентності майбутнього вчителя технології. *Тенденції та перспективи розвитку науки та освіти в умовах глобалізації: збірн. наук. праць. IX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 3–4 грудня 2015 р.* Київ: Міленіум, 2015. С. 254–259.

Герасименко О.А.,

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної, професійної освіти та цивільно безпеки
Рівненського державного гуманітарного університету
oleksandr.herasymenko@rshu.edu.ua

САКРАЛЬНІ ТА УЖИТКОВІ АСПЕКТИ РІЗЬБЛЕННЯ ПО ДЕРЕВУ В СТРУКТУРІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ВІД АРХАЇКИ ДО СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ

Різьблення по дереву як вид художньої обробки матеріалу поєднує в собі сакральні (ритуальні, релігійні, символічні) та ужиткові (практичні, побутові, естетичні) функції, що робить його важливим засобом формування проєктно-технологічної й культурно-мистецької компетентності у майбутніх учителів технологій. У контексті дисципліни «Технології декорування деревини» виникає проблема методичного упорядкування цих двох ліній та їхньої інтеграції у навчальний процес, щоб різьблення не зводилося лише до технічного навичку, а слугувало засобом духовно-естетичного, композиційного та дизайн-орієнтованого виховання.

У сучасній українській науково-методичній літературі питання сакральних та ужиткових аспектів різьблення по дереву розглядаються через призму мистецтвознавчого, технологічного та педагогічного підходів. Фундаментальною базою для розуміння еволюції художньої обробки деревини є праці А. Будзана [2] та М. Станкевича [1; 9], у яких детально проаналізовано

Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти

генезис українського дереворізьблення від архаїчних витоків до професійного мистецтва ХХ століття, окреслено регіональні особливості та типологію декоративно-прикладного мистецтва як цілісної системи.

Особливе значення для розкриття сакральної складової мають нещодавні публікації О. Курика [5; 6], присвячені традиціям косівської школи різьблення та впровадженню технік «сухої» різьби в освітній процес. Автор демонструє тяглість духовно-символічних функцій матеріалу в творчих роботах майстрів і студентів, що корелюється з ідеями Б. Тимківа [10] щодо етнодизайну як інноваційної форми розвитку традицій у вищій школі. Практичні аспекти гуцульського деревообробництва ґрунтовно висвітлені у працях Л. Оршанського та П. Андріюка [7], де технологічний досвід минулого адаптується до вимог сучасної підготовки фахівців.

Методологічне забезпечення технологічної освіти з акцентом на художню обробку матеріалів представлено в навчальних посібниках О. Герасименка [3], Б. Тимківа та К. Каваса [11], Л. Оршанського, М. Курача, В. Цісарука, В. Ясеницького [8] та ін. У цих роботах різьблення розглядається як ефективний інструмент формування професійних компетентностей майбутніх учителів. Сучасний вектор розвитку галузі, що полягає у синергії традиційного ремесла та новітніх цифрових прийомів, простежується в дослідженнях О. Швеця, Д. Коломійця та Ю. Бабчука. Науковці обґрунтовують доцільність включення інноваційних технологій декорування у зміст підготовки фахівців, що дозволяє гармонійно поєднувати ручну працю з методами лазерного гравіювання та комп'ютерного проектування.

Незважаючи на значний масив напрацювань, актуальним залишається питання цілісної інтеграції сакральних змістів та утилітарних функцій різьблення в конкретні навчальні модулі, що потребує подальшої систематизації в межах проектно-технологічної діяльності учнівської та студентської молоді..

Завданням дослідження є теоретичне обґрунтування й методична організація сакральних та ужиткових аспектів різьблення по дереву в дисципліні «Технології декорування деревини».

У межах дисципліни «Технології декорування деревини» сакральні та ужиткові аспекти різьблення по дереву ми системно розкриваємо через інтеграцію історичного, композиційного, технологічного та проектно-дизайнового блоків навчального процесу. Це відповідає спрямованості дисципліни на формування в майбутніх учителів технологій професійно-педагогічної компетентності в сфері художньої обробки матеріалів та проектно-творчої діяльності.

Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти

1. Сакральні аспекти різьблення по дереву в навчальному процесі.

Сакральні (священні, ритуальні, символічні) аспекти різьблення по дереву реалізуються в курсі через аналіз символіки та композиційних схем церковного та народного мистецтва. У модулях з розробки проектів студенти можуть вивчати: значення основних мотивів (хрест, сонце, рослинні та зооморфні композиції, геометричні символи); співвідношення форми, матеріалу та ритуального призначення виробів (ікони-підставки, свічники, різьблені хрести, кубки, предмети обрядового вжитку).

Це сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти розуміння культурно-історичного контексту різьблення по дереву, а також їх здатності до організації навчання учнів старшої школи з мистецтво-історичним та естетичним забарвленням, що відповідає вимозі зберігати та примножувати духовно-мистецькі цінності національної культури.

2. Ужиткові аспекти різьблення по дереву в навчальних модулях.

Ужиткові (практичні, побутові, естетичні) аспекти різьблення по дереву розкриваються в дисципліні через проектування та виготовлення реальних виробів з деревини: посуду, меблів, предметів інтер'єру, іграшок, кухонного начиння тощо. У рамках освоєння технологій з розпису та різьблення (контурного, геометричного, проскорельєфного) студенти відпрацьовують: навички розробки ескізів і композицій з урахуванням функціонального призначення виробу; вибір матеріалів, інструментів, технологій обробки, оздоблення та опорядження поверхні; виконання технологічного опису виготовлення виробу, оформлення креслень та презентацій результатів.

Це відповідає завданням освітнього компоненту: формування в майбутніх учителях технологій здатності готувати та вести практичні заняття з художньої обробки матеріалів, зокрема різьблення та розпису, а також розвивати в учнів проектно-технологічну культуру, графічну грамотність та вміння розробляти конструкторську документацію та композиції.

3. Від архаїки до сучасного дизайну: лінія еволюції в навчанні.

У межах дисципліни використовується практичне застосування історичної лінії еволюції різьблення по дереву від простих геометричних форм архаїки до складних рельєфних та дизайн-орієнтованих композицій сучасності. Це реалізовується наступним чином: на початкових етапах освоюємо традиційні техніки (контурна, геометрична, плоскорельєфна різьба, розпис), що спираються на народні канони; у пізніших модулях і в індивідуальному науково-дослідному завданні здобувачі освіти практикують сучасні технології (лазерне гравіювання, комбіноване декорування, поєднання різьби з інтарсією,

Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти

інкрустацією, протипією, пірографією, литтям декоративних смол та ін.), адаптуючи традиційні мотиви до сучасного інтер'єру та дизайну.

Такий підхід дозволяє відтворити в навчальному процесі трансформацію функції різьблення – від ритуального-символічного відображення світогляду до професійного дизайнерського прийому, що відкриває учням простір для власної творчості та інновацій.

4. Методична організація теми в освітньому компоненті.

Методична архітектура навчальної дисципліни базується на системному підході до опанування сакральних та ужиткових аспектів різьблення, що реалізується через трирівневу логіко-технологічну структуру:

- Репродуктивно-аналітичний етап: передбачає глибоке вивчення генезису художньої обробки деревини, семантичний аналіз архаїчних сакральних зразків та морфології народних промислів. На цьому рівні закладається фундамент культурно-історичної рефлексії майбутнього фахівця.

- Конструктивно-технологічний етап: спрямований на практичну апробацію технік різьблення та розпису в процесі виготовлення тренувальних вправ та об'єктів малої форми. Пріоритетом є формування технічної вправності та культури роботи з інструментарієм.

- Проектно-креативний етап: репрезентує фінальну стадію навчання, де через індивідуальну проектну діяльність студент здійснює синтез отриманих знань. Це передбачає розробку авторської концепції виробу (сакральної, утилітарної або еклектичної спрямованості), графічну візуалізацію композиції, моделювання технологічного циклу та публічний захист результатів творчого пошуку.

Така структура забезпечує цілісну трансформацію освітнього процесу від когнітивно-історичного до творчо-проектного рівня. Результатом реалізації цієї методики є формування фахової компетентності вчителя технологій, що включає: системне бачення історико-культурних тенденцій у мистецтві декорування деревини; здатність до концептуального проектування та практичної реалізації оригінальних ідей із застосуванням комбінованих технік художньої обробки; готовність до проектування освітнього середовища, яке інтегрує традиційні ремесла з інноваційними технологіями в умовах сучасної школи.

Різьблення по дереву в структурі технологічної освіти виявляється інтегрованим засобом, що поєднує сакральну та ужиткову лінії. Сакральні аспекти сприяють формуванню духовно-мистецької свідомості та шанобливого ставлення до народної спадщини, тоді як ужиткові аспекти забезпечують розвиток практичних умінь у проектуванні та виготовленні декорованих

виробів з деревини. Від архаїки до сучасного дизайну різьблення зберігає зв'язок із традиціями, але відкриває простір для використання новітніх технологій, що перетворює дисципліну «Технології декорування деревини» на сучасний засіб професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонович Е.А, Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Е. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1993. 272 с.
2. Будзан А.Ф. Різьба по дереву в західних областях України 19-20 ст. Київ: Вид-во АН УРСР, 1960. 106 с.
3. Герасименко О.А. Практикум з художньої обробки матеріалів: навчальний посібник. Рівне: РДГУ, 2015. 120 с.
4. Касьян К. Самовчитель різьбяр. Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. 48 с.
5. Курик О. Суха різьба дерев'яних виробів в творчих роботах майстрів та студентів. *Актуальні питання гуманітарних наук: Мистецтвознавство*. 2024. Вип. 81, том. 1. С. 296–305.
6. Курик О. Традиції різьблення по дереву сакральної атрибутики косівськими майстрами ХХ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук: Мистецтвознавство*. 2025. Вип. 91, том. 2. С. 84–94.
7. Оршанський Л., Андріюк П. Основи гуцульського художнього деревообробництва: Видавництво «Писаний камінь». Косів, 2002. 236 с.
8. Оршанський Л.В. Технологія деревообробного ремесла: навчальний посібник / Л.В. Оршанський, М.С. Курач, В.Ю. Цісарук, В.Є. Ясеницький; за загальною редакцією Л.В. Оршанського. Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2012. 499 с.
9. Станкевич М.Є. Українське художнє дерево XVI-XX ст. Львів: Афіша, 2002. 479 с.
10. Тимків Б. Етнодизайн як інноваційна форма розвитку традиційного декоративно-прикладного мистецтва у вищих навчальних закладах України. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. Львів: ЛНАМ, 2009. С. 10–17.
11. Тимків Б.М., Кавас К.М. Виготовлення художніх виробів з дерева. Ч.І. Різьба по дереву. Підручник / За науковою редакцією доц. Тимків Б.М. Львів: Світ, 1995. 176 с.
12. Швець О. А., Коломієць Д. І., Бабчук Ю. М. Сучасні технології художньої обробки деревини у змісті професійної підготовки майбутніх фахівців. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2024. № 73. С. 124–133.